

Aagot Andrea Jacobsen 1871 – 1939

Aagot Jacobsen var gjennom en menneskealder en virkende og skapende kraft i Rælingen. Hun var opptatt av livet, både her på jorden og gjennom sin sterke tro på livet etter døden. Hun kunne være streng, og formane til et moralsk og gudfryktig liv, men var også kjærlig og medmenneskelig. Gjennom hele livet arbeidet hun for de svake i samfunnet, særlig for kvinner, barn og ungdom.

Jordmoren

I 1810 ble det hjemlet i norsk lov at jordmødre skulle ha utdanning. Kommunene ble inndelt i jordmordistrikter, og i 1882 ble Rælingen eget jordmordistrikt. Jordmoren skulle, foruten å være fødselshjelper, veilede kvinnene før og etter fødselen og ha ansvaret for den obligatoriske koppevaksinen.

Aagot Jacobsen, opprinnelig fra Ramnes, kom som offentlig ansatt jordmor til Rælingen i 1897, som den tredje jordmoren i bygdas historie. Hun flyttet inn på Skjønberg i Ytre Rælingen hos jordmor Oline Olsen, som var syk og trengte hjelp.

Jordmorskrinet til Aagot Jacobsen og noe av det nødvendige utstyret i skrinet.

Aagot Jacobsen, eller frøken Jacobsen, som hun ble kalt i bygdesamfunnet, var i 24 år bygdas svært dyktig jordmor. Det fortelles om få tap av menneskeliv, kanskje var årsaken til den lave dødeligheten den gode kontakten hun hadde med de fødende i tiden før fødselen, gjennom forebyggende arbeid i ernæring, helse og hygiene. Også etter fødselen fulgte hun opp familiene, særlig de svake og lite levedyktige. Private brev forteller om dette, hvordan hun sørget med de sørgende og gledet seg når alt

gikk bra. Brevene tyder og på at hun fulgte opp voldsutsatte kvinner. Hun hadde kontakt med familier gjennom generasjoner, og Aagot ble et populært navn i bygda. Hun oppfordret unge jenter til å ta utdanning innenfor helse, både som jordmødre og sykepleiere, noe som ga resultater i kvinnes yrkesvalg. Da hun søkte avskjed som jordmor i 1924, ble det holdt store avskjedsfester, og hun ble hedret av herredstyret med et veggur som i dag henger på Rælingen bygdetun. Jordmorskrinet hennes er og i bygdetunets eie. Private brev viser hvordan hun likevel fortsatte en tid etter at hun hadde sluttet som offentlig jordmor. Kvinnene skrev til henne og tryglet henne om å være hos dem når de skulle føde.

Organisasjonsmenneske, barne- og ungdomsarbeider

Barneforeningen Håpet utenfor Grini bedehus rundt 1910

Rundt århundreskiftet var det få tilbud til barn og unge. Livet bød på alvor og tidlig deltakelse i arbeidslivet for de fleste.

I 1903 stiftet Aagot Jakobsen barneforeningen Håpet. Hun var selv formann i foreningen til sin død i 1939, og en drivende kraft i et aktivt barne- og ungdomsarbeide. Formålet med foreningen var å samle inn penger til misjonen, men den ble noe langt mer for flere generasjoner i Rælingen. Håpet ble et sosial samlingspunkt for yngre i alle samfunnsgrupper, både jenter og gutter, preget av kristen livsførsel og tro, med mye sang og musikk, turer, stevner, og trening i praktisk håndarbeid. Barna ble tidlig opplært til å ta ansvar, de ledet etter tur møter, aktiviteter og bevertning.

Selv om Aagot Jacobsens navn særlig knyttes til arbeide blant de yngre, var hun aktiv i alle kristelige foreninger i bygda, både i misjonsselskapet og indremisjonen. Hun stiftet i 1908 sjømannsmisjonforeningen, og var formann her helt til sin død.

Skjønberg landhandel og poståpneri, 2009 Nordby

Aagot Jacobsen på kjøkkenet på Skjønberg

Vaskedag ved Skjønbergdammen. Skjønberg landhandel og poståpneri, 2009 Nordby

Skjønberg i Ytre Rælingen, som Aagot Jacobsen flyttet til i 1897 er der hun bodde hele livet, har i mer enn et århundre på ulike måter vært et sentrum i Ytre Rælingen, knyttet til familien Jacobsen.

Allerede i folketellingen av 1900 drev en privat jordmor, Helga Mehren, en liten landhandel på stedet. I folketellingen av 1910 hadde Aagot Jacobsens bror, Jacob Jacobsen, overtatt handelsvirksomheten, men nå var det også poståpneri på Skjønberg, og det var Aagot Jacobsen som var oppført som poståpner.

Distriktsjordmødrene hadde vanskelig arbeidsvilkår og ofte beskjeden inntekt, og for å bøte på dette ga myndighetene jordmødrene førsteretten til ledige poståpneristillinger i kommunene. Aagot Jacobson omtale seg selv i private brev som «fattig som en kirkerotte», og hun tok derfor imot tilbudet som poståpner for det nyopprettede poståpneriet i Ytre Rælingen. Dette poståpneriet ble lagt til Skjønberg, og er i dag postnummer 2009 Nordby.

Skrevet av: Lene Skovholt

Kilder:

Utdrag av herredsstyrefreferater for Fet og Rælingen

Protokoller for barneforeningen Håpet, Rælingen missionsforening, Rælingen indremisjonsforening, Ytre Rælingen bedehus